

SONAMENTUL.

Pentru Monarhie:

1 an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

1 an 24 coroane
6 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

„Balul studenților”.

Se împlinesc patru ani de când s'a ținut balul studenților, la ziua Trei sfinți, hramul institutelor noastre culturale.

De atunci lumea a luat o altă înfățișare, încât ni-se pare că s'au scurs de atunci zeci de ani, și abia ne mai aducem aminte de cum era odată.

Serbarea dela Trei sfinți Ierarhi s'a ținut și în anii de războiu, în cadre mai reduse, restringându-se la serviciul divin și ședința festivă a elevilor gimnaziali.

Balul însă nu s'a ținut, și astfel, substrăgând dela lipsa lui atât de nimțită, fondul pentru ajutorarea elevilor în caz de morb — în favorul căruia se aranja — a pierdut în acești ani din urmă sute și sute de coroane.

Se știe că venitele acestui bal atingea cifra de 5—6 sute coroane, din care se augmenta fondul numit cu misiune atât de umanitară.

Acum resursa aceasta a încetat de câțiva ani și fondul simțește cu atât mai mult această lipsă, cu cât prețul medicamentelor s'a urcat, în vremea din urmă, în mod foarte înmîțitor.

Credem deci, că ne împlinim datoria, când apelăm la marimia publicului, îndemnându-l să contribuie spre acest scop, trimțându-și ofrandele lor direcțiunii gimnaziale. Și în anii precedenți ofertele ce veniau dela publicul din afară erau aproape mai mari, ca suma ce se încasă în seara balului.

Să nu-și uite deci publicul și foștii elevi ai noștri de elevii săraci, cari în caz de boală, sunt împovăzuți, în mod gratuit cu medicamente.

Elevii înșiși reîntorcându-se de pe vacanță, să-și aducă aminte de fondul, din care s'au împărțit cu medicamente — și se vor mai împărții și pe viitor atâtea generații de elevi săraci.

O scrisoare a deputatului

Dr. Teodor Mihali.

— În chestia participării dsale în comisia parlamentară a reformei electorale. —

(»F. P. R.«) Deputatul român Dr. Teodor Mihali, președintele clubului parlamentar al naționalităților, a adresat următoarea scrisoare președintelui Camerei deputaților, Carol Szász:

— Relativ la declarația apărută dăunăzi din partea dlui deputat Ștefan Szabo (Nagyatád) — cumcă alegerea mea ca membru al comisiei parlamentare a reformei electorale s'a efectuat în paguba lui și la ordinul dlui prim-ministru, — declar că n'am avut cunoștință de așa ceva și numai din gazete am aflat de alegerea mea. Că nu i-s'a lăsat un loc dlui deputat Ștefan Szabo, în această comisiune, desaproab aceasta cu toată hotărrea. Pe lângă partidul naționalităților, — partidul micilor economi (din care fac parte dep. Szabo. — Nota Red.), este singurul din Cameră — care are un interes real la înfăptuirea unei reforme electorale democratice cinstite. Lui i-se cuvine așadar negreșit un loc în comisia reformei electorale, ca președinte al singurului partid într'adevăr democratic al Camerei, alături de al meu. Aceasta o consider așa de important din punctul de vedere al parlamentarismului și democrației, încât dacă partidului micilor economi nu i-s'ar acorda un loc în comisia reformei electorale, — și eu refuz atunci alegerea mea în aceasta corporațiune.

Rog pe Ex. Voastră, să primiți expresiunea considerațiunei mele deosebite.

Budapesta, 5 Febr. 1918.

Dr. Teodor Mihali.

Doliul Blajului.

— Voci de presă. —

Dintr'un raport întârziat din cauza poștei, publicăm următoarele:

Martea arhiepiscopului și mitropolitului Dr. Victor Mihályi de Apsa a pornit la drum multă lume spre a da bunului păstor cinstea cea mai de pe urmă. Orașelul așezat în piseul Târnavelor, vechinul focalar de cultură românească, n'a mai văzut de mult atâtea lume adonată în lăuntrul modestelor sale încăperi.

De față au fost la înmormântarea vrednicului prelat, Preasfințiții episcopi: Dr. Demetriu Radu al Orăzii-mari, Dr. Valeriu Frențiu al Lugejului și Dr. Iulin Hosszu al Glerlei; din partea bisericii surori au participat din Sibiu I. P. C. Sa arhimandritul Dr. Eusebiu R. Roșca, asaserul L. Triteanu și secretarul Dr. O. Costea, „Asociațiunea” a fost reprezentată prin președintele Andreiu Bărseanu și Dr. Nicolae Bălan. Au mai participat: comitele suprem al comitatului Alba-inferioară, mulți alți reprezentanți și mulțime de cler și popor.

În ziua înmormântării la 9 ore dimineața s'ierul înaltului defunct, dus de protopopi, s'a pus în mijlocul bisericii catedrale. Nemaia o cunună, a familiei, figură ca decor mortuar pe sicriu.

După sf. liturghie săvârșită de P. S. Sa episcopul Dr. Demetriu Radu cu ceilalți doi episcopi, a urmat prohodul, apoi actualul vicar mitropolitan, canonicul Dr. Vasile Saciu, a restit de pe amvon o cuvântare funebraie de toată frumusețea. A scos la iveală meritele și faptele înaltului defunct, stăruint asupra necesității unei munci intensive pentru menținerea autonomiei bisericești, hărăzite dela restauratorii ori creatorii ei înțelepți și prevăzători, având pildă dela răposatul mitropolit. A pornit după aceasta convoiul spre cimiterul parohial, unde sicriul a fost luat de pe carul mortuar și dus la greapă de protopopi.

Aici s'a așezat spre vecinică odihnă în mijlocul acordurilor pătrunzătoare ale cântării „Plâng și mă tânguiesc” a neuitatului compozitor Ciprian Porumbescu.

Astfel s'a dat cinstea cea mai de pe urmă distinsului arhipăstor Dr. Victor Mihályi de Apsa.

„Tel. Rom.”

Abzicerea guvernului austriac.

Ministrul președinte austriac Seidler a prezentat monarhului abzicerea guvernului său, dar n'a fost primită de Majestatea Sa. Motivul abzicerei a

foșt chestia înființării judecătorecii cercuale din Trautenau, unde cehii au cerut ca judecătoria să fie cehască, nemții însă nemțească. Guvernul a decis în favorul nemților, ceea ce a dat motiv slavilor să i-a poziție față de guvern. După ce la blocul cehilor și sudslavilor s'au alăturat și polonii guvernul a ajuns în minoritate față cu partidele din parlament și a fost constrâns să abdică. Abdicarea însă nu i-a fost primită.

„Teologul“ vlădicilor uniți.

— Studiu istoric. —

De dr. Z. Păclișanu.

(Continuare.)

Contele Königsegg a trimis împărătesei Maria Teresia protocolul ședinței cu propunerea ca bullele să fie date nuntialu apostolic, ca să i-le predea el pe lângă act de primire. Apoi, să-l oprească dela încasarea catedraticului (taxa de câte un floren dela fiecare preot). Königsegg spera, că Aaron nu va avea curajul să se opună și nuntialu apostolic. Königsegg pune apoi întrebarea, ca oare nu ar fi mai bine dacă în locul lui Aaron ar fi numit episcop o altă persoană mai umilă și cu sentimente mai bune?¹⁾ Maria Teresia a aprobat propunerile lui Königsegg, permițând ca să se ceară intervenția nuntialu și dacă nici acestuia nu-i va succeda a frânge încăpăținarea lui Aaron, să se adreze lucrul la conștiința papei.²⁾ Intervenția nuntialu a rămas, și ea, zădarnică; Aaron n'a voit să-l dea nici lui act despre primirea bullelor. Curtea vieneză s'a adresat apoi direct papei Benedict XIV. Acela se vede, că a fost informat și din alta parte despre procedura neobicinuită a Curții față de episcopia românească și de aceea a atras atenția cardinalului plenipotențiar al imperiului la Roma asupra ei, scriind în același timp și generalului ordului iezuit să țină în frâu pe membrii ordului puși în calitate de teologi lângă episcopii români. Papa a scris în 19 Noemvrie lui Aaron, comunicându-i intervenția aceasta și probabil în aceeași scrisoare l-a îndemnat să împlinească dorința împărătesei, când reversul despre primirea bullelor. Aaron a scris în 24 Noemvrie papei, arătându-i pe larg drepturile și privilegiile bisericii române, și arătându-i și motivele canonice, pentru care nu poate încab reversul cerut de împărătesă.³⁾

Cancelaria aulică văzând că episcopul nu se supune nici papei, a intrat în tratative cu nuntialu apostolic pentru depunerea lui și denumirea altui candidat sau revocarea lui Klein din Roma.⁴⁾ Nuntialu însă a răspuns, că fiind deja făcute și expediate din Roma bullele papale, denumirea altui episcop

ar fi posibilă numai în urma abdicării lui Aaron¹⁾. Se vede, că Curtea vieneză a scris după primirea răspunsului Nuntialu din nou papei, rugându-l să intervină ca episcopul sau se deie reversul cerut sau să abdică de episcopie, acuzându-l că are planuri primejdioase (prava consilia imo periculosa meditatur).²⁾ În urma acestei scrisori se pare, că Benedict XIV, comenziându-i episcopului acuzațiile Curții, l-a provocat în 9 Martie 1754 încă odată și mai energic să se supună dorinței împărătesei sau să abdică. În urma acestei provocări energice a papei, Aaron, în sfârșit, a dat Nuntialu în 29 Martie reversul dorit³⁾, și astfel s'a terminat și lupta aceasta energică pentru apărarea demnității troaului episcopesc român. Ca să spulbere acuzațiile grave ale Curții împărătești și să-și dovedească puritatea credinței, Aaron câștigându-și un exemplar din „Florentinus veritatis“, l-a trimis papei Benedict, care i-a răspuns în 20 April 1754, laudându-i virtuțile și credința⁴⁾.

În timpul, când episcopul purta greaua luptă pentru apărarea drepturilor bisericii sale, iezuitul Salbeck venind la Blaj, a ocupat rezidența episcopescă și a început a lăși în toate părțile știrea, că Aaron nu se va mai reîntoarce, că e destituit din vladicie, și că el, iezuitul e, în calitate de vicar, conducătorul bisericii române. Aaron auzind de isprăvile acestea ale teologului său, le a descoperit îndată în 8 Iunie 1754 papei Benedict XIV.⁵⁾ Acesta văzând, că episcopul poartă încă tot departe de turma sa, în Viena, și cunoscând situația lui și din raportul verbal al nuntialu Serbelloni, care chiar atunci se reînterese la Roma, i-a trimis în 6 Iulie o foarte interesantă scrisoare, scrisă cu multa căldură și durere, spunându-i că a um după ce s'a putut convinge că nu mai poate eschapa nimic dela Curtea vieneză, și că lupta sa cu cancelaria aulică este zădarnică să se reîntoarcă la rezidență și prin prezența sa în mijlocul turmei să împlinească svenurile, care-i umplu sufletul de atâta durere.⁶⁾

În 19 Maiu 1754, cancelaria aulică transilvană i-a trimis lui Aaron prin registratorul Fest diploma de din 28 Februarie 1752, prin care Maria Teresia l-a numit episcop al diocезei Făgărașului, apoi alte două diplome de din 30 Martie 1754, una, prin care împărătesea confirmă diploma din 21 August 1738 alui Carol VI. și cealaltă, prin care dăruiește episcopului și succesorilor săi, precum și celor 11 călugari în chip de fundație perpetuă și irevocabilă domeniul Blajului. Toate trei diplomele cuprind și condiția ținerii teologului, care pe viitor nu va fi plătit din venitele episcopesci, ci din casa statului.⁷⁾ După primirea lor, Aaron trimite în 22 Maiu împărătesei un nou memoriu, în care spune, că a așteptat, ca cele trei diplome să fie redactate în sensul bullelor papale și cu deosebire în sensul contractului din 31 August 1736 aprobat și de Curia romană, prin care s'a făcut schimbul între domeniul Gherlei și al Blajului, iar nu în sensul diplomei din 19 Martie 1701, care

nu a fost niciodată publicată în Ardeal care contrazice diplomei împăratului Leu din 16 Februarie 1699, confirmate din și în 1743. De aceea o roagă din nou împărătesea, să modifice textul diplomei pentru că altfel dânsul fără aprobarea ei nu le poate accepta.⁸⁾ În decursul lui Iunie și Iulie, episcopul a dat mai mult magnafii vieneză o „Promemoria“, în care arătat cu o mare bogăție de argon drepturile și privilegiile întemeiate pe noane și pe diplome regesti ale bisericii române unite.

Ca răspuns la memoriul din 22 Iunie episcopul primește în 10 August 1754 partea Curții împărătești un foarte curat „intimat“, în care e provocat ca în cel mai scurt să se reîntoarcă acasă, la ședință și să se instaleze.⁹⁾ Primind, am văzut, aceeași provocare și din partea papei, care i-a spus să se împacă cu situ pe care nu o va putea schimba, Aaron părăsit Viena, unde a petrecut neîntreruns din primăvara anului 1752, la 16 August 1754.

Relațiile lui Aaron cu teologul nu au fost dintre cele mai prietenești. At în cea mai deplină măsură conștiința de demnitate și a puterii pe care o avea de la legea divină și de canoane în conducerea vastei sale eparhii, Aaron n'a voit să se seama de prezența iezuitului și mai ales să-i deie nici un amestec în pastoratul credincioșilor săi. Începând cu vladicia Aaron, rolul și rolul teologului în biserică românească a devenit nul. Nici Aaron, urmașii lui nu au fost vlădici-păpuși ca bl. Atanasie, cu arhieriei conștiința de datorință și drepturile lor. Teologul iezuit rednic Blaj, fiind mai mult un simbol decât o realitate de care s'ar fi putut ține seama Salbeck s'a și până episcopului, scriind în 2 Octomvrie 1754, că fiind pus lângă dâns din partea papei și a împărătesei iis quae sui muneris suat ne negligate. Pe 12 Noemvrie 1754 Aaron a convocat sinod general, în care s'au cotic bullele papale și diploma împărătească de denumire și s'au luat o mulțime de alte măsuri pentru teare la conducerea eparhiei. Deși diploma dona leopoldină spune, că teologul trebuie să fie de față în sineade, având loc în lângă episcopul și să controleze discutarea sinodului și nu l-a invitat să participe la ședințele lui. De aceea încă în ziua în care a sinodului, în 12 Noemvrie, s'a pînă împotriva purtării vladicului, rugând sinodul să se declare privitor la rolul, pe care vroia deia în conducerea bisericii (quam me officii mihi imposti rationem haberi et sacra synodus cupiat?) Sinodul i-a răspuns, că nu-i poate recunoaște nici o jurisdicție asupra bisericii unite, caei din cele bullelor se vede, că teologul a fost pus lângă vladic ca să i fie de ajutor, când va fi lipsa, și să i fie întru toate supus (proferendum latini ritus Ilmo processu solatio dinatum, esse sidemque in omnibus quae curam regimenque ecclesiae spectant ad diontem mensorum).⁴⁾ Salbeck a pur

¹⁾ Vezi protocolul ședinței la Bunas o. cit. p. 22 - 25 în notă.

²⁾ „Es hätte der siebenbürgische Cansler sich sum Nuntio... zu verfügen, er möchte diesen schlimmen Aaron kommen lassen, um zu sehen ob er gegen ihm vielleicht ehender geben wird; wo aber nicht alsoogleich nach Rom zu gehen.“ Fraknoi Vilmos, A magyar királyi kegyuri jog ss. Istvánról Mária Teresiáig. Budapest 1898 p. 465.

³⁾ Relația citată a episcopului Rednic.

⁴⁾ Deodată cu Aaron a fost candidați la episcopie Gregoriu Maior și Silvestru Calian.

¹⁾ Fraknoi o. cit. p. 465.

²⁾ Relația citată a episcopului Rednic.

³⁾ Fraknoi o. cit. p. 466, nota 1.

⁴⁾ Relația amintită în nota penultimă.

⁵⁾ Ibidem.

⁶⁾ Copie la autorul.

⁷⁾ Toate trei diplomele în copie la autorul.

¹⁾ Copie la autorul.

²⁾ Copie la autorul.

³⁾ Relația amintită a episcopului Rednic.

⁴⁾ Ibidem. Un extras al plângerii lui Salbeck făcut de I. M. Moldovanu, se află în bibl. cent. arhidiecezonă din Blaj.

slujba de coolog până în 1758, când în locul a fost denumit din nou cunoscutul Pallevits, care a murit în Blaj în 21 Maiu 1760. c. p. p. d. i. l. Ștefan Mere (1761—73).¹⁾ Nici Salsbeck, nici cei doi succesori ai lui par a nu fi avut nici un rol în guvernarea bisericii române unite, ale cărei frâne erau în mâinile sigure ale lui Aaron și ale bunului său prieten, Atanasie Rednic.

(Va urma).

¹⁾ Buna o. cit. pag. 379.

† Păr. Alex. Barbulescu.

În 27 Ianuarie a. c. a trecut la cele eterne, păr. Alex. Barbulescu din Așintiș în vârstă de 67 ani după un morb îndelungat și greu, suportat cu adevărată paciință creștinească. A fost unul dintre cei mai buni și pii preoți ai bisericii noastre, pe care noi frații lui împreună slujitori la altarul Domnului cu un respect deosebit îl stimam și iubeam pentru pietatea și dreptatea lui. A păstorit 4 comune bisericesti și în tot locul a lăsat urme neșterse ale activității sale pastorale. Cea din urmă parohie păstorită de dânsul a fost Așintișul, care a aflat-o într-o stare așa de disolată și încărcată cu datorii, încât administrațiunea civilă a rânduit de curator al averilor bisericesti-școlastice un jidan. Păr. Barbulescu jignit în adâncul inimei pentru purtarea neomenoasă a autorităților civile față de biserică noastră s'a pus pe lucru și pe lângă toată starea sa morbulentă a adus parohia la o stare înfloritoare, plătind numai datoriile, ci adunând un capital destul de însemnat.

P. Ven. Consistor apreciind după dreptate aceasta hârnicie în via Domnului l'a distins cu titula de vice-protopop onorar. Cu adevărat s'a putut zice despre el »Adevărat Israelitean întru care nu este vicieșug«. Stima și iubirea de care s'a bucurat totdeauna din partea fraților săi preoți s'a dovedit și cu ocaziunea îngropăciunii la care au luat parte 14 preoți, 8 din protopopiatul Iernutului în frunte cu protopopul Papiu, iar 6 preoți din parohiile vecine între cari și protopopul Ludoșului E. Bota; precum și mulțime de popor. La finea prohodului, protopopul Papiu dela Iernot, care a fost prieten intim cu defunctul — într-o preafrumoasă cuvântare ținută în stil popular, care a stors multe lacrimi din ochii celor de față — a arătat iubirea și interesul mare a defunctului față de s. noastră biserică, care azi de toate părțile e lovită de valuri ca odinioară corabia Apostolilor în care dormia Isus, — dar pe cum la rugă-

ciunea Apostolilor a liniștit Hristos valurile mării astfel va scăpa Hristos și biserică noastră, dacă vom fi cu credință vie către Dânsul. Șase preoți au adus sicriul până la cimiter, unde după rugăciunile de deslegare păr. Nicoară a luat rămas bun, după care s'a așezat spre odihnă până la înviere osemintele unui suflet bun și nobil, care a fost Alexandru Barbulescu.

Un preot.

Răsboiul european.

— Telegramme oficiale. —

Budapesta, 7 Februarie. Frontul ostie și italian. Nimic nou.

Frontul vestic. După amiazi au fost lupte de artilerie în apropierea țărmurilor maritime. O divizie de infanterie în lupte de sondaj date spre vest de Zandwoorde și în Artois, a făcut prizonieri. Artileria engleză scara din nou a fost vivace spre vest de Cambay și ambele laturi dela Scarpe. În Champagne s'a zădărnicit o eșire engleză. Spre sud-vest de Oines și în regiunea Maas în legătură cu sondări întreprinse cu succes s'au dat ziua întreagă lupte de artilerie.

Subsergentul Esswin în ultimele trei zile a împușcat trei avioane dușmane.

Informațiuni.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Bisericii gr. cat. din Ibișdorful-săseșc i-s'au făcut următoarele dăruiri din 1 Ianuarie 1916 până în 20 Ianuarie 1918: Șofron Părău 100 cor., Matei Luca 100 cor., Anica Luca 60 cor., Ion Popa 50 cor., văd. Ana Baeșca 20 cor., Nicolae Opreșiu-Muntean 40 cor., Ion Moșan 20 cor., Ana Dârlesan 20 cor., Nicolae Radu 20 cor., Achim Luca 20 cor., Achim Gâția 19 cor., Anica Muntean 10 cor., Mihailă Popoviciu 8 cor., Ana Muntean 6 cor., Maria Cateraș 10 cor., Pavel Gașpar 10 cor. Laelaltă: 521 cor.

Au mai dăruit apoi: Maria Albu și Antea Lăscu *Mineicul*, ediția cea mai nouă de Blaj, în valoare de 138 cor.; Achim Luca un *chivot* de argint de China în parte aurit, în valoare de 80 cor., Lucreția Părău n. Dragomir 1 *Euhologiu* ediția cea mai nouă de Blaj, în valoare de 24 cor., văd. Marinița Stanciu 1 ținător de Liturghier din lemn artistic lucrat, și o tață de al paca, în valoare de 40 cor., apoi o mulțime de dăruiri mărunte: mășarițe, ștergare, procovoțe etc. în valoare de 50 cor. Laelaltă: 332 cor.

În numele curatoratului exprimă mulțămintă.

Ibișdorful-săș., la 7 Febr. 1918

Ioan Oltean
adm. par.

Fondul studenților morboși dela școlile noastre din loc, avea ca izvor de acoperire a speselor împreunate

cu vindecarea elevilor săraci, inimile miloase ale publicului, cari cu ocazia balului dela Trei Sfinți, se întreceau în a-și achita datorințele față de acest fond. De câțiva ani încoace izvorul par'că abia, abia mai curge, inimile bune par'că au uitat de acest fond, care azi cheltuiește — fiind medicina scumpă — neasemănat mai mult decât în vremile de pace. O spunem aceasta inimilor jertfitoare, rugându-le să dăruiască ceva și în favorul acestui fond.

Diracțiunea gimnazială.

Nota Redacției. Am revenit asupra acestui apel în primul nostru de azi.

Dăruire. Aflăm cu plăcere, că dl medic militar *Dr. Cornel Circa*, comandantul spitaleului de aci, a dăruit fondului pentru masa studenților suma de 500 cor., omorâr primit pentru vizitele facute fericitului Mitropolit Vieter. Dsa a făcut acest dar întru amintirea anilor petrecuți la școlile noastre. Generosul act al dlei Circa nu are lipsă de nici o laudă din partea noastră.

Eroul Benedict Ciotloș. Primim următoarele: în uriașele lupte dela Monte San Gabriele — neamul nostru a dat din nou dovada cea mai grăitoare despre curajul, vitejia și virtutea militară a ostașului român. În aceste lupte mulți copii de ai noștri au pecetluit cu sângele și au plătit cu viața lor iubirea față de patrie. Între aceștia a fost și eroul sublocotenent din Reg. 50 de infanterie *Benedict Ciotloș*.

Pentru vitejia a fost decorat cu subofiter cu medalia de argint cl. II-a, și în curând avansat la gradul de sublocotenent. Douăzeci luni petrece pe frontul italian, înfruntând toate asperitățile războiului, suferind alături de tovarășii săi în majoritate români și ei, până ce în groaznicele atacuri dela Monte San Gabriele un glonț a pus capăt vieții lui tinere.

Dare de seamă. La „Legatul *Dr. Victor Mihályi de Apșa* cu scopul de a ajutama pe meseriașii începători și pe cei ce fac călătorii de studii“ — s'au făcut următoarele contribuții benevoale, cu prilejul înmormântării regretatului Mitropolit:

Petru Mihályi de Apșa, deputat 200 cor.; Preasfințitul Lor *Dr. Demetriu Radu*, *Dr. Valeriu Frențiu* și *Dr. Iuliu Hossu* câte 100 cor.; *Nicolae Nester*, canonic Lugoj 50 cor.; *Dr. Alexandru Fedor*, medic A'ba-Iulia; *Dr. Iacob Radu*, prelat Orade; *Dr. Aron Lupșa*, preot militar; *Vasile Suciu*, prefectul tipografiei Blaj; *G. Precup*, profesor Blaj, câte 20 cor.; *Dr. Florian Stan*, prepozit Orade; *Silviu Popa*, preot Cârnești; *Moise Brumboiu*, protop. Brașov; *Dr. Paul Sârba*, medic Giriș; *Ioan Maor*, protop. Ajud; *Iosif Cutean*, preot Galda de sus; *N. N.*; *Dr. V. Kirvai*, profesor Orade; *I. Crețiu*, preot Galda de jos; *Eite Magda*, preot Șard; *Aurel Pop*, inv. Șard; *Amos Frâncu*, preot; *Ioan Becicherechi*, preot Boz, câte 10 cor.; *Ioan Hătegan*, protop. Cojocna, 8 cor.; *Vasilii Pop*, protop. Bucium; *Enea Pop Bota*, protopop Ludoș; *Nicolau Zugrav* protop.; *Cornel Oșiel*, preot; *George Muntean*, protop. dieceza Lugojului; *Iuliu Capănean*, preot Vereșmort; *Isider Rus*, preot Cojlaru; *Gavril Pop* protop. Luna; *Nicolae Raovitan*, preot; *Ioan Oitean*.

preot Căpâlna; Traian German, prof. Blaj; Dr. Alexandru Rusu, prof. de teol. Blaj; Augustin Folea, preot Bozias; Gh. Maior, sublocotenent Reghin; Ovidiu Halea, cand. de profesor; Horațiu Grama, preot Chesler; Regina Grama soție de preot; Traian Rațiu, preot Caceva, câte 5 cor.; Dr. Ioan Sirbu, avocat Marosvásárhely; Ioan Nosa, preot Bogdana; Ioan I. Iones, protop. Orăștie; Petru Suciu, preot Teiuș; Iulian Muntean, Emil Lebențiu; Simion Marcu, preot Gârbova; George Oancea preot; Alexandru Precup, preot Șeușa; Ioan Mihalca, preot Aghiriș; Mihail Hodârău, preot Destat; Teodor Abrudan, preot Cisteiul rom.; Iulian Muntean, câte 3 cor.; Nic. Gr. Deac, preot; Isidor Mihalca, învățător; Petru Băleș; Nicolae Marcu, preot Feleind; I. Busoiu, preot Obreja; Nicolae Toderan, preot Proștia; Vasile Moldovan, capelan Blaj; Victor Pop, preot Silvaș; Ioaniță Brad, preot Pânade, câte 3 cor.; George Tufan, preot Valea Sasului; George Meseșan, preot Bacerdea-grănoasă; B. Băcilă, preot Ledroman; N. N.; Petru Suciu, inv. Veza; Filimon Gavril; Marian Virgil; George Simu, protop. Ibașfalău; Emil Pop, protop. Uioara; Simeon Meldevan, viceprotop. Noui-săseș; Dionisiu Volicea, preot Spătaș; Laurențiu Pascu, protop. Sânmărtin; Sever Frățilă, preot Cîșud; Iuliu Truța, preot Ciucea; Septimiu Popa, preot Bologa; Ioan Marjan inv. Aiud; Ioan Belu; Teodor Panăzan, inv. penz. Sânel; Georgiu Maior, inv. penz. Reghin; Ioan Simu, protop. Sebeș; Ilie Ivan, dirigător Sâncel; Gregariu Pădurean, N. Moldovan, Toma Cociaș inv. Pânade; Ioan Toderan; George Săbau, notar Bozias, câte 2 cor.; Vinconțiu Nemeș, preot penz.; Ioan Busoiu; Ioan Handrea, preot Mănărade; Aurel Pascu, preot Oenișoara; Ioan Bucur, protop. Inđel; Iuhu Maior, prof. Blaj; câte 1 cor.; — în total 1080 cor.

În numele „Societății meserieșilor români din Blaj” aducem cele mai călduroase mulțumiri maritimșilor dăruitori, dorind ca această frumoasă pildă de altruism să servească și altor inimi bune.

Blaj, la 4 Februarie 1918.

Gavril Precup
prezident.

V. Suciu
cassar.

Germani dobrogeni coloniști în Ardeal. Precum este informat un ziar din capitală, secția de colonizări a băncii săsești din Sibiu. „Söbenbürger Vereinsbank” proiectează a aduce în Ardeal Germani dobrogeni ca coloniști. Se vor parțela spre scopul acesta meșiile numitei bănci din Crăciunel și Obreja în loturi de câte 10—16 jug. cadastrale. În Crăciunel se vor așeza 80 de familii, iar în Obreja 120 de familii. Guvernul bulgar, se zice, dă întreg sprijinul său emigrării germanilor din Dobrogea, a căror pământuri vrea să le acuire pentru invalizii bulgari. Prin proiectata colonizare s'ar înmulți populația germană din Ardeal, deocamdată, cu 800 de suflete. „R. E.”

Lipsă de cărbuni. În institutul de alienați din Cluj, în urma lipsei totale de cărbuni de încălzit, pacienții după cum scriu nișele locale, sunt supuși de mai multe zile la frigul cel mai mare. Se crede, că situația aceasta grea nu se va putea delătura în grabă, deoarece va reclama ca o parte dintre alienați să fie concediați în îngrijirea familiilor lor.

Din o prelegere de Tipic.

— Evangeliile din 21 și 28 v. 1918. —

După 13 călindare consultate și după tabela dela călciul Evangheliei ediția din 1900 în 21 Ianuarie v. (3 Febr. n.) 1918 se cetește la Liturghie Evanghelia din Duminica 14-a alui Luca adică Evanghelia despre orbul din Ierichon. După „Casa Domnului” se cetește Evanghelia din Duminica 16 după Rusale (a talanților). După regula generală, ee o sfâm în Evangheliile vechi la început, așa în Evanghelia tipărită în 1765, iar în edițiunea din 1900 la pag. 1 a Evangelistarului are să se cetească Evanghelia Duminicii a 15-a a lui Luca, adică Eranghelia lui Zacheu, fiindcă în regula generală se spun următoarele: „Iară de vor cădea Paștile în 22 ori în 23 ori 24 ori 25 Aprilie se fac între duminica după Botez și între Triod 4 săptămâni și se cetește după Duminica cea după Botez a 12-a Duminică dela Luca, a 2-a și a 14-a și după acestea a 15-a iar apoi a 17-a, a Duminicii dela Mateiu. Apoi se începe Triodul. Iară de s'a cetit mai înainte și a 14-a Duminică dela Luca după a 12-a dela Luca se cetește a 15-a, apoi a 16-a dela Matei și după acestea a 17-a apoi se facepe Triodul”.

Tot așa are să se cetească Evanghelia Duminicii a 15-a lui Luca și după Tipicul bisericesc de Blaj (pag. 225) fiindcă în 3 Decembrie v. 1917 s'a cetit Evanghelia din Duminica 14-a a lui Luca. În 28 Ianuarie n. (10 Febr. st. n. 1918) după regula mai sus citată se cetește Evanghelia Duminicii a 16-a alui Mateiu (a talanților), care nu e amintită nici în un călindar pe aceea

zi, fiind fixată pe atunci Evanghelia Duminicii a 15-a a lui Luca.

„Casa Domnului”, amintește Evanghelia talanților, dar dintr'o greșală, pe care de sigur va regreta-o mai mult însuși autorul, s'a schimbat Evanghelia din 21 Ian. cu ceea din 28 Ian. și întors.

De sigur că noua ediție a Evangheliei va trebui să însemne pe margine tabelelor dela zilele 22, 23, 24 și 25 Aprilie abaterea dela regula generală, pentru cazul, când în anul precedent s'a cetit Evanghelia din Duminica 14-a lui Luca, altcum puțin vor observa ceea prescrie. *Un cleric.*

Proprietar, editor și Redactor responsabili:
Ioan Suciu.

CONCURS.

Se caută o putere didactică la școala noastră comunală din Tohanul vechiu (Ó-Tohán) pentru anul școlar curent și eventual și pentru anul viitor. Salariul de substitut și cu adausul de războiu este lunar 160 cor., anticipativ, și o odaie de luit în edificiul școlii.

Doritori să se adreseze cât mai curând subscrișului, accludând: Estras de botez, diploma de învățător și atestat despre eventualul serviciu de până acum. Învățătorii penzionați nu sunt eschiși dela acest concurs.

Brașov, 5 Februarie 1918.

Moise Brumboiu

protopop, președintele senatului școlar comunal

BRAȘOV, str. lungă Nr. 111.

„MONORANA” institut de credit în Monorfalva.

CONVOCATOR.

P. T. Domni acționari ai institutului de credit „MONORANA” se invită la adunarea generală ordinară, care se va ținea în Monor la 7 Martie st. n. 1918.

Obiectele sunt:

1. Deschiderea ședinții prin prezident
2. Verificarea acționarilor prin 2 acționari.
3. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere despre starea întreprinderii peste tot cu prezentarea bilanțului pe anul 1917.
4. Distribuirea venitului curat.
5. Alegerea membrilor direcțiunii pe un ciclu de 3 ani.
6. Alegerea alor 3 membri în comitetul de supraveghere pe un an.
7. Esmiterea alor 2 acționari pentru verificarea protocolului adunării generale.
8. Eventuale propuneri.

Monor - Monorfalva la 28 Ianuarie 1918.

Simeon Tanco, cassar.

Contul bilanț pe 1917 — Mérlegszámja.

Activa. — Vagyon.	
Cassa — Készpénz	2698'55 K
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötvénykölcson	29513'64 >
Realități — Ingatlanok	2211'77 > 34423'96
	34423'96

Pasiva. — Teher.	
Capital acționar — Részvény- tőke	10000' — K
Depuneri — Betétek:	
a) de ale privaților — magánbetétek	15306'12 >
b) fond. gen. de rezervă — tartálékaltőke	7999'47 >
Dividendă neridicată — Fel- nem vett osztalék	60' — > 33365'59
Profit curat — Tiszta nyereség	1058'37 >
	34423'96

Contul profit și perderi. — Nyereség és veszteség számla.

Debit. — Tartozik.	
Spese de tot soiul — Minden- nemű költségek	196'32 K
Interese la depuneri — Betéti kamatok	1099'79 >
Dare erarială — Államiadó	580'60 >
Salare — Fizetések	1000' — > 2876'71
Profit curat — Tiszta nyereség	1058'37 >
	3935'08

Credit. — Követel.	
Interese — Kamatok	2203'24 K
Interese de întârziere — Késze- delmi kamatok	747'75 >
Provizioane jutalék	776'99 >
Diverse — Vegyes	207'10 > 3935'08
	3935'08

Monor la 31 Decembrie 1917. — Monorfalván 1917 évi december hó 31-én.

Simeon Tanco
cassar — pénztárnok.

Puntea Mihailă
membru în dir. — igazg. tag.

Subsemnații membri ai comitetului de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă. — Alulirott vizsgálóbizottsági tagok jelen számlákat megvizsgáltuk és teljes rendben találtuk. Monor în 28 Ianuarie 1918. — Monorfalván 1918 évi január hó 28-án.

Petru Furdul

Dumitru Tanco

Simeon Tanco